

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Machteloosheid bij conflicten tussen ouders na partnerscheiding

Lezing van Lieve Cottyn, georganiseerd door De Keerkring (GGZ Drenthe). [Beilen, 30 juni 2011]

Jacqueline Rodenburg

Wat luister ik graag naar Lieve Cottyn, klinisch psycholoog, systeemtherapeut, opleider en supervisor en werkzaam aan de Interactie Academie te Antwerpen. Ze heeft ruim 25 jaar ervaring in het werken met 'vechtscheidingen' ofwel echtscheidingen die gekenmerkt worden door heftige conflicten. Op de een of andere manier verzacht haar bescheiden manier van kennisoverdracht de scherpte van het onderwerp. Ook bij deze lezing krijg ik als vanzelf een innerlijke glimlach, ondanks het moeilijke onderwerp waarmee ik zelf zo vaak worstel in de behandelkamer.

In heftige echtscheidingsconflicten is de zuigende werking van het conflict continu aanwezig. De verschillende, vaak tegenstrijdige werkelijkheden lijken moeilijk opnieuw te verbinden en een duidelijk en krachtig uitgangspunt biedt de therapeut dan houvast. Maar hoe kan een therapeut een krachtig uitgangspunt vasthouden zonder de strijdende partijen af te vallen? Immers, elke millimeter waarin de ene partner gelijk krijgt, wordt door de andere partner gevoeld als partijdig en sleept je het conflict in. Cottyn noemt drie uitgangspunten die als houvast dienen in het meervoudig partijdig blijven: (1) probeer de strijd niet te stoppen maar in te kaderen, (2) zie conflicten als blokkades in het proces van ouderschapsreorganisatie, en (3) spreek de ouder consequent aan als ouder.

Het eerste uitgangspunt bestaat uit het inkaderen van de strijd. De strijd die ex-

partners steeds tonen, wordt in therapie met een sombere bevestiging ontvangen en erkend als realiteit. Cottyn plaatst naast het bekende juridische kader (waarbinnen de strijd al jaren voortduurt) het welzijnskader. Het welzijnskader heeft oog voor aspecten als leefbaarheid, gemoedsrust, invloed op je eigen aandeel, het leren dragen van verlies, het rekening houden met een ander en het herkennen van subjectieve waarheden.

Het tweede uitgangspunt ziet het conflict als een blokkade in het proces van ouderschapsreorganisatie. Met het begrip 'ouderschapsreorganisatie' zegt Cottyn dat er bij scheiding van alles verandert in de context, maar aan het ouderschap als opdracht verandert er niets. Een reorganisatie verwijst naar een tijdelijke fase, een overgang naar een vernieuwde organisatie. Ouderschapsreorganisatie biedt daarmee als term perspectief. Dit betekent dat in een moeilijk verlopende transitie onophoudelijk gezocht moet worden naar passende veranderingen in omgangsvormen en gewoonten ten behoeve van het ouderschap. Daarbij is het loslaten van oude gewoonten heel lastig. De ouderschapsreorganisatie is een plicht met consequenties voor iedereen, een kwestie van moeten en niet van willen. Niemand kan eenzijdig bepalen want iedereen bepaalt mee en elk gedrag maakt deel uit van de reorganisatie. Er zijn talrijke variaties mogelijk voor het treffen van een regeling. Een goede regeling is een regeling waarmee alle betrokkenen voort kunnen. Het is een dynamisch proces dat nooit stopt.

Bij het laatste uitgangspunt spreekt de therapeut de ouder consequent als ouder aan. Door het partnerconflict is de ouder-kindband vaak kwetsbaar en klein geworden. Ex-partners zien en horen elkaar en niet het kind. Deze strijd maakt dat er een vervreemding van de ouderrol kan ont-

Machteloosheid bij conflicten tussen ouders na partnerscheiding

staan. Het is zaak juist de ouder-kindband te versterken. Door ouders bewust te maken van het onderscheid tussen de twee rollen van ouder en ex-partner maak je als therapeut steeds een positionele keuze ter bevordering van de ouderidentiteit, bijvoorbeeld door hen als ouder aan te spreken op hun verlangen het goed te doen voor het kind en op het hebben van opvoedingsdoelen. Durf daarbij ook het solo-ouderschap als mogelijkheid mee te laten klinken als dat genoemd wordt, en blij creatief en open denken over regelingen rond parallel ouderschap.

Voor mij, net klaar met de systeemopleiding waarbij het loslaten van houvas-

ten en het omarmen van vele werkelijkheden weleens overweldigend kan voelen, is deze visie van Cottyn er een naar mijn hart. 'Wees partijdig voor deze visie', is haar stellingname en ik sluit mij daar graag bij aan. We gaan niet mee in de strijd, maar maken wel duidelijk waar we voor staan, namelijk een ouderschap waarbij ouder en kind zich kunnen ontwikkelen en een toekomstperspectief kunnen ervaren.

Jacqueline Rodenburg is pedagogisch adviseur en systeemtherapeut bij MoleMann Mental Health te Almere. E-mail: jacqueline.rodenburg@molemann.nl.

Buiten – Gewoon, inspiratie out of the box

NVRG-conferentie.

[Arnhem, 16 september 2011]

Ria de Jong

De titel van de jaarlijkse conferentie van de NVRG belooft ons een dag vol inspiratie en 'out of the box'-denken. Een dag waarbij we geprikkeld worden onze creativiteit weer aan te boren in het werk van alledag. De locatie van het congres, Burgers Zoo, stemt mij van te voren al vrolijk, want ik verheug mij naast een prikkelende conferentie ook op de dierentuin.

De dag begint met een lezing van Jim Wilson, gezinstherapeut en trainer, verbonden aan UK National Health Service. Volgens Wilson zijn onze cliënten totaal niet geïnteresseerd in welke methode of techniek de therapeut gebruikt. De cliënt wil daarentegen wel weten op welke manier de therapeut er werkelijk is in het contact met de cliënt. Wilson heeft zich

laten inspireren door het boek *The guitar man* (Hodgkinson, 2007), waarin het leren bespelen van een gitaar beschreven wordt aan de hand van drie aspecten: het opdoen van kennis, het ontwikkelen van een eigen stijl en het delen van de bezieling ofwel het gevoel dat je als musicus in het spel legt. Wilson ziet een parallel in onze eigen ontwikkeling in ons vak. Kennis is nodig om een eigen stijl te ontwikkelen en ons repertoire uit te breiden, maar bezieling is het gevoel dat de therapeut in de therapie brengt. Tijdens Wilsons betoog gaan mijn gedachten uit naar die momenten die mij ontroeren in mijn werk; het gaat inderdaad om een diepere dimensie dan kennis en stijl.

In zijn workshop later op de dag gaat Wilson verder in op de drie aspecten van leren en moedigt hij ons aan over onze eigen stijl en bezieling na te denken. Door kennis, stijl en bezieling in te brengen in de interactie met de ander, ontstaat een vruchtbaar samenspel van leren. Die ander kan een collega zijn, een cliënt of een